

Nőknek nehezebb

Egy nemrégiben készített felmérés rávilágít: a magyarok fele úgy gondolja, hogy a nemi egyenlőtlenségek problémája érezhető a hazai munkaerőpiacon. Ugyanennyien azt is állítják, hogy ezek a gondok nemi diszkriminációt jelentenek.

Egy, a Társadalomkutató Intézet (Tárki) által készített felmérés szerint a magyar lakosság hatvan százaléka úgy véli: hazánkban az azonos kvalitású nők és férfiak nem ugyanakkora eséllyel kapnak meg egy-egy állást. Ugyancsak hatvan százaléka állítja, hogy a karriereket és a kereseteket erősen befolyásolja az, hogy szoknyát, vagy nadrágot visel-e a pályázó.

Az elhelyezkedésben érvényesülő esélyegyenlőtlenségről alkotott vélemények azt mutatják, hogy a többség szerint a nők helyzete kedvezőtlenebb, mint a férfiaké.

A karrierre tekintetében a 18-39 éves korosztály tagjai értenek legkevésbé egyet azzal, hogy a munkában elérhető sikereket befolyásolja a nemi hovatarozás. A kutatás a témáról alkotott általános vélemények mellett kitér a személyes tapasztalatokra is, melyeken belül például az „üvegplafon” jelenséget, azaz amikor egy bizonyos pozícióból már nem tud az illető feljebb lépni a ranglétrán, leginkább a vezető beosztásban lévő, több diplomás nők tapasztalják. Alátámasztja ezt válaszok foglalkozás és nemek szerinti megoszlása is: a szellemi foglalkozású nők 62, a felsővezető nők 74 százaléka szerint befolyásolja a nem a karriert, míg férfiak esetében ugyanez az arány 55, illetve 46 százalékos volt.

A kutatók vizsgálták a kereseti különbségekről szóló véleményeket is, eszerint akár férfi, akár nő a megkérdezett, többségük egyetért azzal, hogy ugyanazon végezett-ségű férfi általában jóval többet keres, mint női kollégája.

A helyzet egyébként nem csak nálunk, egész Európában azt mutatja: a nőket, ki tudja miért, nem becsülik meg. Ugyanazon munkakörökben a juttatásokkal kiegészített jövedelmük 20-30 százalékkal marad alatta férfi-kollégáik keresetének.

O. K. K.

Tengernyi tengeri várható

Rekordesztendő?

Munkatársunktól

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium tájékoztatása szerint kukoricából jók a terméskilátások, leginkább a júliusi, bőséges csapadéknak köszönhetően. Az előzetes becslések szerint akár 6,4 tonnát is betakaríthatnak a szövetkezetek és a magángazdák hektáronként.

Napraforgóból is kedvező képet mutat a határ, a mezőgazdászok hektáronként két-tonnás, vagyis kifejezetten jó eredmél kalkulálnak. A cukorrépában, sajnos, a csapadék hatására megerősödtek a gyomok, amelyek akadályozhatják a növény fejlődését. A burgonya jól fejlődik az öntözött területeken, ám a szakértők felhívják a figyelmet a

veszélyekre is: a vérszfértőzöttség, valamint a pajorok és a drótféreg támadására.

A kertészeteknek jól jött a júliusi eső. Befejeződött a zöldborsó betakarítása, noha a felázott talaj próbára tett embert és gépeket egyaránt. Az elért 5,5 tonnás hektáronkénti átlagtermést kiválónak minősítették a szakemberek. A fűszerpaprika-területek vegyes képet mutatnak: a helyre vetett növények erőteljesebben fejlődnek, mint a palántáztottak. Helyenként baktériumok is megtámadták a most érő, pirosodó termést. Az elkövetkező hetek időjárása azonban még nagyban befolyásolja, mekkora és milyen minőségű átlagtermésre számíthatunk.

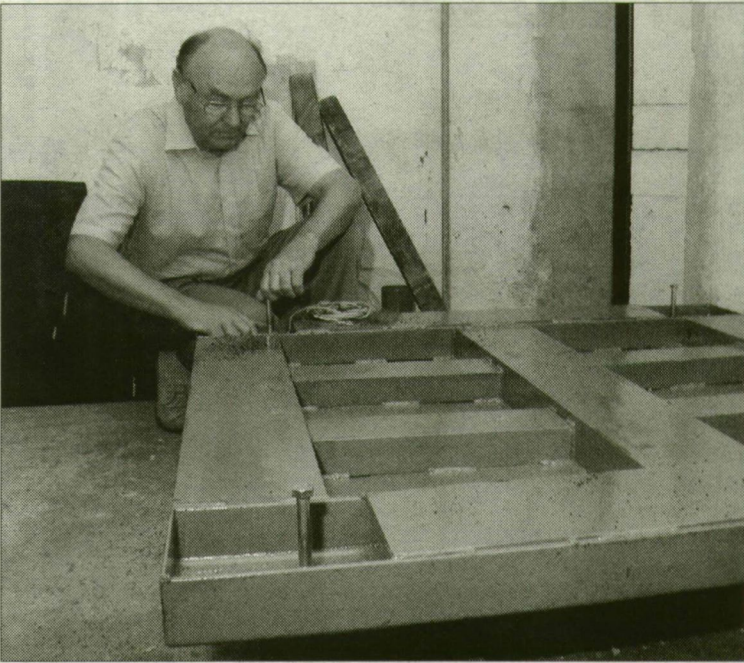
Mérleg, ötventonnás tartályhoz – szellemi tőkéből

A vásárhelyi Szilícium-völgy

Vásárhely a mérlegtechnika Szilícium-völgye – mondja Szabó János mérlegkészítő, akinek ipari, vasúti és közúti mérlegei Győrtől Debrecenig mindenütt működnek. Az egykori Metripod ki-sérletiműhely-vezetőjének nevéhez hat bejegyzett szabadalom fűződik, s amikor a cég tönkrement, úgy érezte: bár anyagi tőkével nem rendelkezik, szellemivel igen. Következésképpen van esély rá, hogy egyéni vállalkozóként is sikert érjen el a szakmában.

Amikor Szabó Jánost néhány éve fölkerlte egy nagy német mérleggyártó cég, hogy vállalja el a magyarországi képviselőt, a szakember azt válaszolta: jó, de csak olyan termékekkel kapcsolatban, amelyeket ő maga nem tud előállítani. Rendben, mondták a németek, melyek ezek a termékek? Szabó János azt felelte, pillanatnyilag nem jut eszébe ilyen, majd gondolkodik. A német cég aztán nem kereste többé... Szabó János egyéni vállalkozóként dolgozik a mérleggyártás területén. „Hódmezővásárhely nemcsak egykor volt mérlegtechnikai Szilícium-völgy, hanem ma is az”, mondja. Hozzátéve: a városban működő nyolc-tíz, mérleggel foglalkozó, kisebb-nagyobb cég jelentős szerepet játszik abban, hogy hasonló profilú, külföldi vállalkozások viszonylag kis arányban tudtak eddig részesedni a magyarországi piacból.

Szabó János a szegedi gépipari technikumban végzett az ötvenes évek elején. Végzés után a Budapestről a vidék iparosítása jegyében ide telepített Mérleggyár Nemzeti Vállalathoz helyezték ki (akkoriban ez így ment, „kihelyezték” a végzeteket), és máig emlékszik arra: a gyár környékén minden lakóépület udvarában ott álltak a nagyüzem területén el már nem férő, vadonatúj raktári mérlegek, s csak rozsdásodtak az esőben. „Tervgazdálkodás

Szabó János nevéhez hat szabadalom fűződik a mérleggyártás területén. (Fotó: Tésik Attila)

volt, annyi mérleget kellett gyártani, amennyit előírtak, ám eladásukról nem gondoskodott senki”, mondja a szakember. E mérlegek alváza még fából készült, ám Szabó János két-száz tonnás vasúti mérlegről is mutat fotót, mit szintén pályakezdése idején készített a vállalat Sztálinvárosnak. A paletta gyorsan bővült, és

miután tömegmeghatározásra az élet minden területén szükség adódik, számtalan fajta mérleget állított elő, főleg keleti piacokra, a gyár. Szabó János tmk-technikusként kezdte, hamar a fejlesztési részleghez került, hat bejegyzett szabadalom fűződik nevéhez, elsősorban az optikai mérlegek fejlesztése terü-

tén, de például hitelesíthető nyomtatóberendezés létrehozása kapcsán is. Az időközben Metripod nevet föl-vett cég azonban a keleti piacok összeomlásakor leszálló pályára került.

„Nem akartam én mindenáron vállalkozó lenni, a fejlesztési munka nem szórakozást, örömet jelentett, nagyon jól el tudtam volna képzelni, hogy a Metripodtól megyek majd valamikor nyugdíjba”, mondja Szabó János. De mennie kellett, „mert azt vettem észre, omlik össze körülöttem a gyár”. Rengeteget gondolkodott: a mérleggyártás tartájából mely szeletet igyekezzék kihalítani, hisz se termelőeszköze, se pénze.

Tudásanyaga viszont volt bőven, így 1988-ban, amikor kisiparossá lett, saját részére kifejleszthetett egy elektronikus mérőműszert, amit azóta is gyárt. Azt már a kezdet kezdetén tudta, nem raktári mérlegeket fog készíteni százával, hanem különböző cégek egyedimérleg-igényét elégíti ki. Ez kevés beruházást, viszont sok szellemi munkát igényel. Hagyományos mérlegek elektronizálásával ép-púgy foglalkozik, mint ahogyan öt-ventonnás cukoripari tartályhoz való mérleget, vegyi üzembe szükséges adagolómérleg-rendszert, hűtőházi fajsúlymérőt is készített, s így tovább.

Miként látja a jövőt? Biztatóan: veje szintén mérleggyártással foglalkozik, és a munka jó részét már át is vette. Sikeres volt az alkalmazotti létből a vállalkozói szférába való átállás a mérleggyártás Szilícium-völgyében.

Farkas Csaba

Bohém-csomag, fiataloknak

DM/DV-információ

Egy új márkát vezetett be előfizetett szolgáltatásainak sorába augusztusban a Pannon GSM, neve: BEE, a hozzá tartozó tarifacsomag pedig Original névre hallgat. A közeljövőben valóságos mobilforradalom várható a 18 év alatti korosztályok körében, az elterjedtség ugrásszerű növekedésére lehet számítani. A BEE e korosztályok speciális igényeit fogja kielégíteni.

A cég 1997 novemberében vezette be elsőként a magyar piacon az úgynevezett előfizetett, kártyás szolgáltatást. Az eltelt közel négy évben azonban sokat változott a célcsoport.

A felhasználók egyre fiatalabbak, így a BEE ennek megfelelően elsősorban a 10–18 éves korosztályt célozza.

Az életkori sajátosságokból adódó időszámításhoz maximálisan igazodik a díjzónák kialakítása: reggel 7 és délután 2 között az iskolában kénytelen tölteni az idejét a diák, így a tarifák ekkor a legmagasabbak, de aztán jön délután 2-től a „Csevegő”, amikor meg lehet tárgyalni a matekdolgozat aljasságait, vagy hogy miként lehetne „becserkelni” a cések üdvöskéjét. Az „Éjszaka-szba” lépve este kilenc órá-tól kitárgyalható az összes randevű – már 25 forintért perccént.

Az új csomagokhoz csak speciális, BEE-boltokban lehet hozzájutni, a mobilszolgáltatató területi képviselőin és bemutatóterméiben nem kapható. A viszonteladói bolthálózat Budapest mellett 31 vidéki városban, 66 értékesítési ponton, főleg plázákban teszi elérhetővé az új örületet.

Minden millióhoz kettő „föntről” jön

Bérlakásépítések szezonja

Csongrád megye nyertes pályázatai 2001. júliusig

Település	Igényelt támogatás (M Ft)	Önkormányzati sajáterő (M Ft)		Lakás-szám (db)	Összes Lakás m²	Beruházás költsége össz. (M Ft)	Pályázati jogcím
		kézpénz	telek				
Ambrózfalva	22.96	4.14	1.60	4	312.51	28.70	szociális
Baks	22.34	9.65	0.00	7	379.40	31.99	szociális
Bordány	47.90	8.00	4.00	10	510.90	59.90	költség
Csanádalberty	19.02	1.31	3.44	3	239.99	23.77	szociális
Csongrád	58.08	9.93	4.59	9	598.47	72.60	költség
Hódmezővásárhely	590.12	0.00	147.53	107	7 225.00	737.65	nyugdh.
Kistelek	21.89	21.47	0.42	7	407.40	43.77	szociális
Mórahalom 1	27.00	6.24	0.63	5	272.00	33.87	szociális
Mórahalom 2	27.40	6.35	0.60	5	271.08	34.35	költség
Mórahalom	16.32	3.68	0.40	4	152.32	20.40	fiatal
Szeged	214.00	57.00	36.00	31	2 189.42	307.00	szociális
Újszentiván	73.65	10.92	7.50	10	750.00	92.07	költség
Üllés	33.32	0.33	16.00	7	328.73	49.65	szociális
Összesen	1 173.99	139.02	222.71	209	13 637.22	1 535.72	

Az állami támogatású bérlakásprogramot 2000. július 1-jén indította a kormány. Ennek keretében az önkormányzatok és az egyházak pályázhatnak olyan bérlakások építésére, amelyek a rászoruló családok, az idősek és a fiatalok lakásgondjain segítenek. A program különleges érdeme, hogy egy önkormányzat több pályázatot is benyújthat, de mindegyiket csak egy jogcímen (amely lehet szociális bérlakás, garzonház, idősek otthona egyaránt). Az igénylők éppúgy folyamodhatnak felújításra, korszerűsítésre, bővítésre, mint új lakás építésére, avagy használt otthonok vásárlására.

A kormány azért támogatja bérlakások építését, mert az EU-hoz képest óriási a lemaradásunk (köszönhetően a 90-es évek bérlakásprivatizációs dömpingjének). Míg az unió tagállamaiban az ön-

kormányzatoktól bérelt lakások aránya eléri az 50 százalékot az országos lakásállományon belül, nálunk mindössze 10 százalékot tesznek ki. Nem véletlen tehát, hogy az önkormányzatok, egyházak érdeklődése óriási a program iránt: 2000-ben több mint 100 pályázatot nyújtottak be, idén pedig ez a szám a tavalyi háromszorosa is lehet. Az elmúlt esztendőben a támogatások odaítéléséről négy alkalommal született döntés, 2001-ben – immáron a Széchenyi-terv keretében – háromszor hirdetett eredményt Matolcsy György gazdasági miniszter.

Az eddig eltelt időszakban, 2000 júliusa és 2001 júniusa között 18 milliárd forintnyi állami támogatáshoz jutottak az önkormányzatok és az egyházak több mint 4200 lakás felépítéséhez, megvásárlásához, kialakításához. Ezen összeg felhasznál-

ásával 2429 szociális bérlakással, 1305 úgynevezett költségelví (piaci lakbérű) önkormányzati otthonnal, 82 fiatalok számára épült garzonnal, 232 nyugdíjas lakással, valamint 171 idősek otthonában lévő lakóegységgel gyarapodtak az önkormányzatok és az egyházak.

Az elnyert támogatások segítségével a lakások 60 százalékát újonnan építik az országban, 16 százalékát vásárolják, míg 24 százalékukat nem lakáscélú ingatlan átalakításával hozzák tető alá. A pályázati összegek segítségével döntően egy-, másfél, illetve kétszobás lakásokat építenek vagy vásárolnak. Az otthonok átlagköltsége 6,7 millió forint, amelyhez az állam mintegy 4,6 millióval járul hozzá, vagyis a bekerülési költségek kétharmadát állja. Minden millió forinthoz kettőt az állam tesz hozzá.

A gazdasági miniszter

2001. június elején hozott döntése alapján újabb 2,4 milliárd forint állami támogatást kaptak az önkormányzatok, illetve az egyházak: 10 pályázattal 6 önkormányzat és 4 egyház 342 bérlakást építhet. Az összesen 342 lakóegység kialakítása több mint 3,4 milliárd forintba kerül. Matolcsy György egy hónappal később, július 13-án újra eredményt hirdetett: ezáltal a bérlakásprogram keretében 37 pályázattal 33 önkormányzat és egy egyház 545 lakáshoz juthat. Az állami támogatás mértéke 2,5 milliárd forint volt. Csongrád megyében a legutolsó döntéssel Ambrózfalva, Baks, Bordány, Csanádalberty, Csongrád, Hódmezővásárhely, Kistelek, Mórahalom, Szeged, Újszentiván és Üllés kapott jelentős összegű állami segítséget bérlakások kialakításához.

Fekete Klára

MAGYAR NEMZETI BANK

Devizaárfolyamok

Devizanem árfolyam 1 egységre, forintban

Angol font		391.57
Ausztrál dollár		142.07
Cseh korona		7.27
Dán korona		33.14
Euro		246.62
Luxemburgi frank(100)		611.36
Finn márka		41.48
Francia frank		37.60
Görög drachma (100)		72.38
Holland forint		111.91
Ír font		313.14
Német márka		126.09
Olasz líra(1000)		127.37
Oszták schilling		17.92
Portugál escudo (100)		123.01
Spanyol peseta (100)		148.22
Japán yen (100)		225.65
Kanadai dollár		178.84
Lengyel zloty		65.07
Norvég korona		30.59
Svájci frank		162.80
Svéd korona		26.82
Szlovák korona		5.74
USA dollár		275.00

E-mail: egyszaz@delmagyar.szeged.hu